

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 6. jūnija
rīkojumu Nr. 351

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0072

Profesija **Profesionālās izglītības skolotājs**

Kvalifikācijas līmenis **4**

Nodarbinātības apraksts Darbība saistīta ar profesionālās izglītības programmas īstenošanu atbilstoši profesijas standartam, nodrošina izglītojamo zināšanu un prasmju apguvi profesijā, organizē un vada teorētiskās un praktiskās nodarbības noteikto mērķu sasniegšanai, vērtē un analizē izglītojamo profesionālās izglītības programmas apguves rezultātā iegūtās zināšanas un prasmes, veido izglītojamo radošo attieksmi un patstāvību mācību procesā, izstrādā metodiskos materiālus izglītības procesa īstenošanai un aktualizēšanai, izstrādā priekšmetu programmas, atbild par sava darba rezultātiem.

Profesionālās izglītības skolotājs strādā profesionālās izglītības iestādē atbilstoši Izglītības, Profesionālās izglītības likuma prasībām, izglītības iestādes nolikumam.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākums	Uzdevumi
1. Īsteno profesionālās izglītības programmu (turpmāk - programmu)	1.1. piedalās profesionālās izglītības programmas izstrādē; 1.2. izstrādā metodiskos materiālus profesionālās izglītības priekšmeta programmas īstenošanai; 1.3. izstrādā metodiskos līdzekļus profesionālās izglītības priekšmeta programmas īstenošanai; 1.4. īsteno izglītības procesu atbilstoši programmas mērķiem un uzdevumiem; 1.5. izvēlas mācīšanas metodoloģiju; 1.6. izvēlas mērķiem un uzdevumiem atbilstošu mācīšanās metodiku 1.7. vada praktiskās mācības.
2. Vērtē un analizē izglītojamo izglītības procesā iegūtās zināšanas un prasmes	2.1. atbilstoši savai kompetencei izstrādā diagnosticējošos un gala testus teorētisko zināšanu pārbaudei; 2.2. izstrādā pārbaudes darba aprakstus izglītojamo prasmju un iemaņu pārbaudei; 2.3. izvēlas mācību metodēm atbilstošas vērtēšanas metodes; 2.4. izvērtē un analizē iegūtos rezultātus; 2.5. īsteno inovatīvo darbību.
3. Attīsta izglītojamo radošo attieksmi un patstāvību mācību procesā	3.1. strādā ar izglītojamiem, lai attīstītu un veidotu radošu un patstāvīgi domājošu, profesionāli izglītotu personību; 3.2. attīsta izglītojamo, veicinot uzņemties risku un atbildību, nomainot "es nespēju" filozofiju uz "es spēju"; 3.3. veido morālās un garīgās vērtības; 3.4. māca zināšanas pielietot praksē; 3.5. izvēlas atbilstošu darba stilu un saskarsmes metodes.
4. Īsteno jaunas idejas, tehnoloģijas, metodes un paņēmienus profesionālās izglītības skolotāja darbībā	4.1. pēta un analizē darba tirgus prasības profesionālajā jomā; 4.2. aktualizē mācību priekšmeta programmas atbilstoši profesijas standartiem un darba tirgus prasībām; 4.3. meklē, analizē un izmanto profesionālo informāciju, lietojot informācijas tehnoloģijas.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

Organizatoriskie faktori - nepieciešamas labas komunikatīvās prasmes, darbs tiek veikts grupās un individuāli, veicinot katra izglītojamā personības un profesionālo attīstību atbilstoši Izglītības likumā, profesijas standartos un izglītības programmās noteiktajām prasībām un izglītojamo individuālajām iespējām

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai

Gatavība nepārtraukti izglītoties, atbilstoši jaunākajām pedagoģijas atziņām un aktualitātēm profesijā

Prasmes

Kopīgās prasmes profesijā	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
• Pielietot pedagogijas teoriju mācību procesā; • Izmantot vienotu starppriekšmetu pieeju mācību procesā, norādot uz sava mācāmā priekšmeta saistību ar citiem mācību priekšmetiem; • Izmantot informācijas tehnoloģijas mācību procesā; • Sagatavot izglītojamos patstāvīgai dzīvei demokrātiskā sabiedrībā; • Veidot mācību metodiskos materiālus.	• Apzināt darba tirgus prasības noteiktajā profesijā un prast tās saistīt ar mācību procesu; • Sadarboties ar darba devējiem profesionālajā jomā; • Piedalīties izglītības programmas izstrādē; • Formulēt konkrētos mācību mērķus, balstoties uz izglītības programmas mērķiem un darba tirgus prasībām; • Izstrādāt priekšmeta programmas; • Plānot, organizēt un izvērtēt mācīšanu un mācīšanos; • Izvēlēties mācību mērķiem atbilstošas mācību metodes; • Veidot motivējošu un personību veidojošu mācību vidi; • Saistīt mācību procesa teorētisko un praktisko daļu, teoriju ar praktisko darbību nozarē; • Analizēt un izvērtēt izglītojamo (pusaudžu un pieaugušo) individuālās īpatnības un spējas; • Izmantot mācību mērķiem atbilstošas vērtēšanas metodes; • Analizēt vērtēšanas rezultātus un nepieciešamības gadījumā mainīt mācīšanas/mācīšanās metodes.	• Komunikatīvā prasme; • Strādāt komandā; • Veikt darbu patstāvīgi un spēt pieņemt nepieciešamos lēmumus; • Lietot informācijas meklēšanas un atlasas tehnoloģijas; • Spēt argumentēt savu viedokli; • Ievērot pedagoga profesionālās ētikas normas; • Ievērot darba higiēnas un drošības prasības.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Vispārējās pedagoģijas priekšmets un kategorijas			
Pedagoģijas pētniecības metodes			
Profesionālās izglītības sistēma, tās attīstības tendences			
Audzinašanas darba specifika profesionālās izglītības iestādēs			
Audzēkņu darbības stimulēšanas un korekcijas metodes			
Mācību vide. Mācību process un tā komponenti			
Mācīšanās darbības mehānisms			
Mācību sasniegumu vērtēšanas tehnoloģija			
Darba tirgus. Darba attiecību teorijas			
Socioloģiskā informācija			
Politoloģijas jautājumi			
Profesionālās izglītības iestāde kā sociāla organizācija			
Personības attīstības likumsakarības			
Skolotāja profesionālā ētika			
Darba drošība, darba aizsardzība			
Mācību materiālu gatavošana WINDOWS vidē, izmantojot teksta redaktoru WORD			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Dainis Markus, Rīgas valsts tehnikums, direktors
- Ilze Brante, IZM Profesionālās izglītības centrs, direktore
- Anita Lanka, Rīgas Tehniskā universitātes Humanitārais institūts, direktore
- Silvija Zaķe, Liepājas Pedagoģijas akadēmija, profesore
- Aloida Ķirse, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, docente

Konsultanti:

- Inta Vadone, vecākā referente, Izglītības un zinātnes ministrija, Profesionālās izglītības un tālākizglītības departaments
- Inta Āne, katedras vadītāja, Banku augstskola

Standarta projekta ekspertīzi veica:

- Jānis Rozenblats, Rīgas Tehniskās koledžas direktors
- Velta Ļubkina, Rēzeknes augstskolas Pedagoģijas fakultātes dekāne